

ouderschapsverlof bij langdurige pleegzorg

Advies bij de wetsvoorstellen van mevrouw Van
Vaerenbergh, mevrouw Lanjri, mevrouw Van Robaeyns en
de dames Willaert, Leroy en Cornet

Wouter en Wim zijn de pleeg-ouders van twee kinderen van 10 en 8 jaar. "Tijdens de eerste lockdown viel de volledige zorg op onze schouders. Gelukkig kwam toen het corona-ouderschapsverlof, ook voor pleegouders. Daar heb ik onmiddellijk dankbaar gebruik van gemaakt. Het lijkt me een logische volgende stap dat pleegouders in langdurige pleegzorg ook toegang hebben tot ouderschapsverlof."

Dorothy is alleenstaande en pleegmoeder van een baby. "Waarom hebben pleegouders geen recht op ouderschapsverlof? En dat terwijl pleegkinderen net behoefte hebben aan extra zorgen en aandacht. Als pleegouder engageer je je ook voor heel wat extra's: contactregeling met de ouders, bezoekenmomenten, rondetafelgesprekken,..."

Positieve evolutie

Pleegzorg Vlaanderen en de Vlaamse Vereniging Pleegzorg appreciëren sterk dat de federale wetgever eind 2018 de mogelijkheid tot **pleegouderverlof** in het leven riep om de start van een langdurige plaatsing te faciliteren.

In het voorjaar 2020, tijdens de eerste lockdown, kregen ook pleegouders de mogelijkheid om gebruik te maken van het **corona-ouderschapsverlof**. Voor het eerst ervoeren pleegouders dat beleidsmakers erkennen dat hun situatie niet wezenlijk verschilt van ouders.

Pleegzorg Vlaanderen en de Vlaamse Vereniging Pleegzorg pleiten er al jaren voor om het bestaande **ouderschapsverlof** open te stellen voor pleegouders die langdurige, continue pleegzorg opnemen. Een kind in pleegzorg geeft tot op vandaag geen recht tot ouderschapsverlof: niet voor de ouders, want het kind verblijft niet meer bij hen, en niet voor de pleegouders. Enkele eerdere wetsvoorstellen hierover zijn de voorbije legislaturen niet tot bespreking of stemming gekomen.

We zijn tevreden dat het thema nu op de agenda staat en dat we ons advies hierbij kunnen formuleren.

Principes

Een **haalbare combinatie tussen werk en gezin** is ook voor pleegouders in langdurige continue pleegzorg belangrijk. Verschillende pleegouders zijn daarom zelf al vrijwillig minder gaan werken. De vrees voor een moeilijke combinatie is bovendien een vaak gehoorde reden waarom geïnteresseerden uiteindelijk niet de stap zetten om zich kandidaat te stellen als pleegouder.

We vragen geen aparte of nieuwe maatregelen, enkel de gelijke behandeling voor gelijke situaties.

De vier voorliggende voorstellen komen tegemoet aan die vraag, zij het dat het oudste voorstel (13 september 2019) van mevr. Van Vaerenbergh, nog een proportionele opbouw voorstelt. Daarvan zijn we geen voorstander, omdat we vrezen voor de complexiteit in de toepassing. Als dat element toch behouden blijft in de uiteindelijke regeling, vragen we met aandrang om na invoering van de wet de voorbije jaren te honoreren bij de berekening: pleegouders die al jaren voor hun pleegkind(eren) engagement opnemen, hebben dan meteen recht op de volledige periode.

Bij de openstelling van het ouderschapsverlof voor pleegouders in langdurige pleegzorg vragen we ook om rekening te houden met **zo veel mogelijk beroepsgroepen**. We rekenen erop dat aanpassingen aan of uitbreidingen van het ouderschapsverlof, o.m. voor zelfstandigen, in de toekomst automatisch voor pleegouders in langdurige pleegzorg van toepassing zijn. Alle pleegkinderen en alle pleegouders, ongeacht hun statuut, zijn daarmee gebaat. Ook voor andere verlofstelsels en -maatregelen pleiten we voor de erkenning van pleegzorgsituaties.

De vier voorstellen verwijzen naar de regeling voor werknemers. Het voorstel van de dames Willaert, Leroy en Cornet maakt bovendien melding van personeelsleden van rijksbesturen en van de besturen. Het voorstel van mevrouw Lanjri gaat hierin het verst en stelt aanpassingen voor m.b.t. acht groepen werknemers en personeelsleden. Wij zijn voorstander van de brede toepassing, waardoor ook andere besturen ertoe aangezet worden om eenzelfde aanpassing aan hun ouderschapsverlofregeling door te voeren.

Omwille van de eenvoud zijn we voorstander om de bestaande **definitie van langdurige pleegzorg** over te nemen uit de wetgeving rond het pleegouderverlof. Dat komt zowel de communicatie als administratieve processen ten goede.

De vier voorliggende voorstellen hanteren die definitie.

We willen de **rechten van ouders en pleegouders vrijwaren**. Het domiciliëadres van het kind is dus bepalend voor wie (mits voldaan aan de voorwaarden) recht heeft op ouderschapsverlof. Het ouderschapsverlof mag dus niet gekoppeld worden aan het kind zelf. Wanneer bijvoorbeeld het kind na enkele jaren verblijf in een pleeggezin terugkeert naar de ouders, kan het niet dat de ouders zelf geen aanspraak meer kunnen maken op ouderschapsverlof, omdat de pleegouders gebruik hebben gemaakt van hun recht, en vice versa. Naar onze inschatting gaat zgn. dubbelgebruik uiterst uitzonderlijk zijn.

Wij zien geen contra-indicaties in de vier voorliggende voorstellen.

Vicky en haar man hebben vier kinderen in huis, twee eigen kinderen van 16 en 14 jaar oud en twee pleegkinderen van 7 en 6 jaar. "Ik zou dat ouderschapsverlof goed kunnen gebruiken. Een eigen kind of een pleegkind, ze hebben toch allemaal recht op die extra tijd met (pleeg)mama of (pleeg)papa."

Conclusie

Pleegzorg Vlaanderen en de Vlaamse Vereniging Pleegzorg zijn verheugd met de voorstellen.

We rekenen erop dat de verdere bespreking binnen zeer afzienbare tijd resulteert in een goedkeuring binnen de Commissie Sociale Zaken en in de plenaire vergadering, zodat pleegouders in langdurige pleegzorg een beroep kunnen doen op ouderschapsverlof. De goedkeuring daarvan erkent en faciliteert hun langdurig engagement en betekent bovenal extra kansen voor kinderen in een kwetsbare situatie.

PLEEGZORG IN VLAANDEREN: FACTS & FIGURES

Op 31 december 2019 telde Pleegzorg in Vlaanderen

- 5.986 pleeggezinnen
- 7.756 pleegkinderen en pleeggasten, waarvan 3.022 kinderen jonger dan 12 jaar in langdurige pleegzorg ("langdurig" conform de gehanteerde definitie binnen de wetgeving inzake pleegouderverlof)

In de loop van 2019 werden er in Vlaanderen en Brussel 1.721 pleegzorgsituaties opgestart voor minderjarigen, waarvan 529 in langdurige pleegzorg voor kinderen jonger dan 12 jaar:

- 110 kinderen in perspectiefbiedende module hoge frequentie
- 419 kinderen in perspectiefzoekende module

Vlaamse Vereniging Pleegzorg vzw

Pleegzorg Vlaanderen is er voor iedereen die bij pleegzorg betrokken is: pleegkinderen, pleeggasten (volwassenen met een handicap en/of psychiatrische problematiek), ouders, pleeggezinnen, gastgezinnen en pleegzorgdiensten. We brengen die partijen samen rond de tafel om de toekomst van pleegzorg in Vlaanderen verder uit te tekenen.

Naast die verbindende taak heeft Pleegzorg Vlaanderen ook de opdracht om pleegzorg verder uit te dragen in onze samenleving. Onder meer via sensibiliseringsacties proberen we het brede verhaal rond pleegzorg in de kijker te zetten.

Bovendien worden kennis en deskundigheid samengebracht en bevordert via Pleegzorg Vlaanderen. Zowel op Vlaams, federaal als internationaal vlak volgt Pleegzorg Vlaanderen innovatieve projecten of onderzoeken op om de kwaliteit van pleegzorg verder te verbeteren.

De Vlaamse Vereniging Pleegzorg (VVP) brengt al meer dan 35 jaar pleeg- en gastgezinnen dicht bij elkaar. Elke vrijwilliger met een hart voor pleegzorg is er welkom. Via ontmoetingsdagen, weekends of andere initiatieven kunnen pleeggezinnen en -kinderen in contact komen met andere pleeggezinnen en -kinderen en sympathisanten. Algemene noden en vragen komen ook aan bod en worden gebundeld en signaleerd aan het beleid.